

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1050

Vragen van het lid **Van Baarle** (DENK) aan de Minister van Defensie over *het bericht dat de NAVO een Israëlisch defensiebedrijf in de ban doet vanwege een smeergeldzaak* (ingezonden 9 december 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Tuinman** (Defensie), mede namens de Minister van Defensie (ontvangen 9 februari 2026)

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «NAVO doet Israëlisch defensiebedrijf in de ban vanwege smeergeldzaak»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2, 4 en 9

Klopt het dat het Israëlische defensiebedrijf Elbit Systems sinds 31 juli niet meer mee mag doen met aanbestedingsprocedures van de NAVO vanwege mogelijke corruptie?

Klopt het dat het gaat om ernstige beschuldigingen waaruit blijkt dat Elbit zich mogelijk schuldig heeft gemaakt aan strafbare praktijken, waaronder onregelmatigheden bij de toekenning van contracten?

Op welk moment was de Nederlandse overheid op de hoogte van de opschorting van onderdelen van de relatie met Elbit door de NAVO?

Antwoord 2, 4 en 9

Het *NATO Support and Procurement Agency* (NSPA) is een NAVO-instantie die voor bondgenoten contracten sluit met leveranciers voor de aanschaf en/of onderhoud van uiteenlopende soorten materieel en munitie. Daarbij richt het NSPA zich vooral op logistieke ondersteuning. Het NSPA heeft bondgenoten in juli 2025 formeel geïnformeerd dat enkele bedrijven, afkomstig uit landen zowel binnen als buiten de NAVO, voorlopig zijn uitgesloten van aanbestedingsprocedures van het NSPA vanwege de verdenking van onregelmatigheden bij het verlenen van contracten. Defensie

¹ NOS, 8 december 2025, «NAVO doet Israëlisch defensiebedrijf in de ban vanwege smeergeldzaak», (<https://nos.nl/artikel/2593668-navo-doet-israelisch-defensiebedrijf-in-de-ban-vanwege-smeergeldzaak>)

is ervan op de hoogte welke bedrijven dit zijn, maar doet in beginsel geen openbare uitspraken over individuele leveranciers. Voor Nederland heeft deze maatregel vooralsnog geen rechtstreekse gevolgen omdat ons land niet betrokken is bij deze specifieke aanbestedingen van het NSPA. Zowel het NSPA als de autoriteiten van België, waar het NAVO-hoofdkwartier is gevestigd, hebben deze zaak in onderzoek. Zowel de NAVO als Defensie hecht groot belang aan integriteit. SG NAVO Rutte heeft benadrukt dat de NAVO een *zero tolerance* beleid voert als het gaat om fraude en corruptie. Defensie voldoet aan de wet- en regelgeving en het beleid van Defensie op het gebied van zakelijke integriteit richt zich onder meer op transparantie, het voorkomen van belangenverstrengeling, fraude en corruptie, het samenwerken met betrouwbare (zakelijke) partners en het zorgvuldig omgaan met belastinggeld. Daarnaast heeft Defensie eigen inkoop- en aanbestedingsbeleid waarin is uitgewerkt op welke wijze belangenverstrengeling, fraude en corruptie worden voorkomen en hoe grote en/of risicovolle projecten worden beoordeeld.

Vraag 3

Klopt het ook dat de lopende samenwerkingen tussen de NAVO en het Israëlische bedrijf zijn stilgelegd?

Antwoord 3

Nederland beschikt alleen over informatie dat het NSPA enkele bedrijven voorlopig heeft uitgesloten van aanbestedingsprocedures.

Vraag 5

Op welk precies moment was de Nederlandse overheid op de hoogte van beschuldigingen dan wel vraagtekens aan het adres van Elbit inzake mogelijke corruptie?

Antwoord 5

Medio juni 2025 heeft Defensie informatie ontvangen dat een onderzoek van het NSPA gaande was. Het NSPA heeft bondgenoten in juli 2025 formeel geïnformeerd over de voorlopige uitsluiting van enkele bedrijven van aanbestedingsprocedures van het NSPA.

Vraag 6, 7, 8, 10, 11, 12 en 13

Wat heeft de Nederlandse overheid gedaan met deze informatie?

Heeft u deze informatie onderzocht en meegewogen in het inkoopbeleid? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kunt u de strekking en de uitkomsten van het onderzoek delen en aangeven hoe u dit meeweegt?

Hoe beoordeelt u deze informatie in relatie tot uw beleid en uw inkoopkader?

Heeft de Nederlandse overheid deze opschorting laten meewegen in het

beleid en in het bijzonder in het inkoopbeleid? Zo neen, waarom niet?

Zijn er aankopen gedaan door Nederland bij Elbit nadat de Nederlandse overheid informatie had over mogelijke verdenkingen omtrent corruptie? Zo ja, welke en hoe kunt u dit verantwoorden?

Acht u het inkopen bij een defensiebedrijf dat verwickeld is in een corruptieschandaal verantwoord?

Bent u zich ervan bewust dat door het inkopen bij Elbit Nederlands belastinggeld terecht kan komen in de zakken van corruptieplegers?

Antwoord 6, 7, 8, 10, 11, 12 en 13

Defensie kan niet vooruitlopen op de uitkomsten van nog lopend onderzoek naar fraude en corruptie. Het is onwenselijk om te speculeren over de vraag welke maatregelen daaruit zouden kunnen voortvloeien.

Defensie houdt zich aan de Europese aanbestedingsregelgeving waarin is geregeld dat partijen in beginsel behoren te worden uitgesloten van deelname aan Europese aanbestedingen, indien zij in een periode van vier jaar voorafgaande aan het indienen van een inschrijving, onherroepelijk zijn veroordeeld. Defensie verlangt bij de aanvang van een aanbesteding van de deelnemende partijen een verklaring dat zij niet onherroepelijk veroordeeld zijn voor bijvoorbeeld fraude of omkoping.

Zoals eerder opgemerkt kan Defensie niet ingaan op individuele bedrijven die volgens mediaberichten onderwerp zijn van onderzoek. Aangezien deze

schriftelijke vragen specifiek Elbit betreffen, merk ik op dat bij Elbit op dit moment geen sprake is van een onherroepelijke veroordeling.

Vraag 14 en 15

Bent u zich ervan bewust dat de beschuldigingen over corruptie bovenop het feit komen dat Elbit, samen met andere Israëlische defensiebedrijven, hun wapentuig in de praktijk test op Palestijnen en hiermee schuldig zijn aan oorlogsmisdaden?

Bent u bereid om alle samenwerking met en inkopen bij Elbit te stoppen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 14 en 15

Bij de aanschaf van materieel laat Defensie, naast de kwaliteit, de prijs en de levertijd ook de herkomst van het materieel meewegen. Bij voorkeur kiest Defensie voor Nederlandse of Europese leveranciers. Indien leveranciers uit Nederland of Europa onvoldoende kunnen voorzien in de defensiebehoefte, kijkt Defensie naar andere potentiële aanbieders. Dat kunnen ook Israëlische leveranciers zijn zoals Elbit. Het parlement is daarover eerder geïnformeerd.² Sommige Israëlische bedrijven leveren uiteenlopende militaire systemen, of componenten voor militaire systemen, die voor Defensie essentieel zijn. Het nu beëindigen van de relatie met deze bedrijven heeft grote gevolgen voor de operationele slagkracht en het voortzettingsvermogen van de krijgsmacht, alsmede voor de veiligheid van onze militairen. In de huidige geopolitieke omstandigheden laat ik zwaar meewegen dat onze mensen op tijd beschikken over het beste materieel. Zij moeten voorbereid zijn om af te schrikken en eventueel te vechten en te winnen voor onze vrijheid.

² Zie onder meer Kamerstuk 36 585, nr. E van 5 december 2025; Kamerstuk 36 725 X, nr. 6 van 17 juni 2025; en Beantwoording schriftelijke vragen van het lid Dobbe (SP), Aanhangsel Handelingen TK 2023–2024, nr. 2145 van 8 juli 2024